

De Kroetwusj

Colofon

DE KROETWUSJ

Wordt uitgegeven door het IVN-Elsloo en is bestemd voor leden en donateurs. Dit verenigingsblad verschijnt 4 x per jaar en wordt samengesteld door Nel de Geus en Margriet Roberts.

Uw inbreng kan worden gezonden naar Stationsstraat 188, 6181 AM Elsloo; nelladegeus@gmail.com en margriet.roberts49@gmail.com

Bestuurssamenstelling

Voorzitter	Remi Diris
Secretaris	Frans Stassen
Penningmeester	Gerrie de Graaf
Plv. secretaris	Harrie Lemmens
Vertrouwenspersoon	Tom Cosemans
Secretariaat	Postbus 575, 6180 AB Elsloo Tel. 06 11724205
Website	www.ivn/afdeling/ivn-elsloo
Beheer website	Henk Jacobs
Facebook	Angélique Diris

Werkgroepen

Botanische tuin	Frans Stassen
Vogels	Bert Heijnen
Excursies	Margriet Roberts
Dia-avonden	Chris Wolthuis / Martin Meulenberg
Dassen	Remi Diris
Jeugd	Diana Michel
Bevers	Jan Franssen
Communicatie	Henk Jacobs

Uitgifte

De volgende Kroetwusj wordt uitgegeven in september 2024.

Kopij inleveren vóór 1 september 2024.

Redactie en vormgeving: M. Roberts; N. de Geus

Verantwoording:

De redactie is niet aansprakelijk voor de inhoud van ingezonden artikelen en brieven. De redactie heeft het recht om ingezonden stukken niet te plaatsen. De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden teksten aan te passen met als doel de leesbaarheid te vergroten. Een volledige verantwoording is te verkrijgen bij de redactie.

Foto's van de schrijvers indien niet anders vermeld

Foto cover: Pierre Reubsaet

Inhoudsopgave

Colofon	2
Inhoudsopgave	3
Van de redactie: tips voor artikelen	4
Van de bestuurstafel	5
Jubilarissen	8
Afscheid van 2 bestuursleden	12
In memoriam	13
Jaarverslag 2023	14
Beverwandeling kasteelpark Elsloo	17
Stiltewandeling	21
Educatieve vogelochtend	25
Kabouterwandeling	31
Dassenwandeling	35
Das en school	37
Bustocht Eifel	39
Voorjaarswandeling	43
Koken uit het bos (zomer)	46
Bezoek Negenoord-Kerkeweerd	50
Maas-Cleanup	52
Voorjaarsklassieker vogelwerkgroep	53
Waarnemingen	56
Jaarprogramma's	61

Van de redactie

Richtlijnen voor het maken en insturen van artikelen voor de “Kroetwusj”

De redactie wil graag nog eens onder de aandacht brengen dat het voor hen gemakkelijker werken is als de ingestuurde artikelen min of meer aan de volgende eisen voldoen:

- Artikelen aanleveren via e-mail; in Word en zo mogelijk geen opmaakcodes, zoals: regelafstand meer dan 1, tabs en inspringen, koppen in vet of in hoofdletters. Tekst zonder opmaakcodes heet: “platte tekst”.
Wensen voor opmaak mogen natuurlijk aangegeven worden; zo mogelijk houdt de redactie hier rekening mee.
- Lettertype Arial 12 indien mogelijk, maar dit is niet persé nodig.
- Volg de officiële spelling.
- Schrijver duidelijk vermelden.
- Foto's apart en in de tekst aangeven waar de foto (ongeveer) moet komen te staan.
- Fotograaf vermelden als dat iemand anders is dan de schrijver van het artikel.
- Een extra bestandje met tekst en foto's erbij kan helpen bij de vormgeving; dit om de bedoeling van de schrijver duidelijk te maken.

Alvast hartelijk dank!

Van de bestuurstafel

Remi Diris

De afgelopen weken is er ineens 'reuring' in onze botanische tuin. Na een overschrijding van de verkregen planning met vele weken (what's new), is er warempel gestart met de bouw van paviljoen/werkplaats. Op het moment van schrijven zijn de funderingen geplaatst en gisteren heeft een werkmans ter plaatse mij ingefluisterd dat het over 2 maanden klaar zal zijn. Is het echt waar? We laten ons verrassen!

Er is het afgelopen kwartaal weer veel gebeurd binnen onze vereniging.

De Jeugdwerkgroep (JeugdWG) had vorige week onder de bezielende leiding van Frans Pepels een ontzettend leuke voorjaarswandeling voor groep 6 en gisteren mochten we de laatste kleintjes van groepen 1 en 2 verblijden met de kabouterwandeling. Ook ditmaal hadden Dagmar en de vrijwilligers letterlijk alles uit de kast gehaald. Bij alles wat we doen voor de lagere school is ons aanbod divers. We knutselen, spelen, maar er is ook veel aandacht voor de natuur. We zijn ten slotte een educatieve natuurvereniging, nietwaar? Binnenkort komen nog de bodemdiertjesdag voor groep 3 en de bijendag voor groep 5 en dan zit het er voor dit schooljaar weer op. Diana en ik hebben deze week de lagere school bezocht, waar we te horen kregen dat ze heel blij zijn met onze club en onze activiteiten. Het kalenderschema voor het komende schooljaar is reeds opgesteld en wordt eerdaags aan alle coördinatoren verstrekt.

De Vogelwerkgroep heeft een cadeautje gekregen uit een erfenis: een opgezette buizerd met wijdgespreide vleugels. Er is nog een lid dat een dergelijke opgezette

vogel heeft aangeboden. We gaan hierover in gesprek, volgende Kroetwusj meer hierover. De scouting heeft de VogelWG gepolst of we tijdens hun kamp in september de kinderen kunnen verblijden met vogels? Er wordt gekeken hoe we dit vorm kunnen gaan geven – wordt eveneens vervolgd. En op 14 juli krijgen alle bezoekers een uitgebreide presentatie van vogelnestkastjes, mogen onze vitrines worden bezocht en laten we mooie vogelfilms zien.

De tuin. Tsja, dat is een uitdaging. Jonge jonge, wat heeft het veel geregend. Zijn de zaden niet weggespoeld, dan zijn de jonge plantjes wel opgevreten door de megagrote hoeveelheden slakken. We vrezen dat we onze bezoekers dit jaar niet zoveel planten kunnen laten zien als vorige jaren, maar we doen ons best. Jo Verleng had geregeld dat de TuinWG op 14 mei een bezoek kon brengen aan de botanische tuin bij kasteel Schaloen. Wat was dat mooi; een fantastisch mooie dag. En hun molenaarswoning had een naam: 'Möldersjhoes', het heeft ons op ideeën gebracht...

De CommunicatieWG informeert dat we nu boven de 560 volgers zitten. Dat is me nogal wat. En daarnaast worden onze jeugdactiviteiten ook al geplaatst (waar mogelijk) op Social Schools, een fijne trigger om de schooljeugd te wijzen op onze activiteiten.

De ExcursieWG informeert dat de stilte- en voorjaarswandelingen naar tevredenheid zijn verlopen. We zijn niet anders gewend. Er wordt ook al stilgestaan bij de winterwandeling, welke, gezien het grote succes van vorig jaar, weer in samenwerking met de Sajelkapel wordt georganiseerd.

De BeverWG heeft een kleine tegenslag gehad. De wildcamera was op een stille/veilige plek stevig bevestigd. Helaas is tegen diefstal niets bestand en wordt de

camera tegenwoordig door anderen bediend. We hopen dat ze er blij mee zijn – tsja. De groep timmert aan de weg met jeugdactiviteiten voor groep 4 en wandelingen voor ‘het volk’. De volgende stap is het inrichten van enkele schappen in de vitrinekasten! En voor iedereen: we zijn nog steeds heel erg op zoek naar een opgezette bever, dus mocht u er ergens eentje weten te staan, laat het ons aub even weten!

En dan de DassenWG. We hebben de afgelopen weken diverse wandelingen gehouden. Waarvan de meeste op locaties waar je als normaal mens nooit komt of zou mogen komen. Wat hebben wij toch mooie pareltjes natuur, geweldig. En de das? Daar gaat het in onze gemeente behoorlijk goed mee. Ziet u er eens eentje dood liggen naast de weg: heel jammer en verdrietig. Maar gelukkig kennen we een gezonde populatie en is deze tegenslag goed op te vangen.”

Als laatste de 14^e juli. Om het jaar kennen we in de zomer Parade Mundial. Het dorp wilde graag ook in de tussengelegen jaren een culturele activiteit organiseren, een beetje als een vervanging van het ‘vlaaiefjes’. Hopelijk is deze Kroetwusj voor die datum bij u terecht gekomen. Die dag doet ook het IVN natuurlijk mee, e.e.a. wordt vakkundig gecoördineerd door Harry Lemmens. Naast de reeds vermelde activiteit van de VogelWG, organiseert de ExcursieWG een ‘cultuur’wandeling in ons bos (kan iedereen in eigen tempo en op elk tijdstip lopen) en een kidsknutselactiviteit. En de Botanische Tuin Rondleidingen-groep geeft om 14, 15 en 16 uur rondleidingen in de botanische tuin. Ik zou zeggen: gaat dat zien, het wordt een mooie dag!

Tot de volgende Kroetwusj!

Jubilarissen

Remi Diris

Tijdens de Algemene Leden Vergadering (ALV) in het Maasland Centrum, gehouden op 18 maart, werden maar liefst 6 leden door de vele aanwezige leden met een groot applaus in het zonnetje gezet. Natuurlijk konden de eerbetonen als het officiële IVN-certificaat en de 25- en zelfs 40-jarig jubileumspeldjes niet ontbreken.

Van links naar rechts:

George Roberts, Margriet Roberts (beiden 40 jaar lid),
Jos Driessen, Piet Sniekers, Math Bours en Wil van
Mulken (allen 25 jaar lid)

Natuurlijk willen wij alles weten van deze zilveren en gouden volhouders, dus heb ik hen allen thuis bezocht en het hemd van het lijf gevraagd.

Margriet en George Roberts

George was van thuis uit (pa was toentertijd reeds lid van IVN-Stein) al gewend om mooie natuurwandelingen te maken. Dus toen bleek dat er ook in Elsloo werd gewandeld, namen George en Margriet graag deel aan deze wandelingen en werden ondersteunend lid van IVN-Elsloo. Rond 2002 begon George te werken in onze botanische tuin, samen met Harie Bocken. Margriet had vele jaren lang al haar energie gestoken in het Toernooi van de Lage Landen. Toen dit stopte, werd ook zij lid van de Tuinwerkgroep. Later stapte George over naar de Parkcommissie, onder andere om bloemenweides op te zetten in het Landschapspark. Margriet stapte toen over naar de Excursiewerkgroep, waar we haar ondertussen de Kartrekker van mogen noemen. En dan te bedenken dat deze twee bezige bijen ook nog eens hele actieve leden zijn van de bever- en de dassenwerkgroep!

Jos Driessen

Nou, als er één iemand is die bijzondere hobby's heeft, dan is het wel Jos. Alhoewel gepensioneerd na het bestieren van zijn eigen winkel voor maar liefst 35 jaar, rijdt hij nog graag als chauffeur op de bus. Skivakanties naar Oostenrijk, tripjes naar Barcelona of Budapest, hij doet het nog allemaal. Daarnaast heeft hij, als lid van de Oldtimer club, een Studebaker uit 1915. Jawel. En een motor van Ducati. En een wei voor de paarden van dochterlief. In de tijd dat Jos nog in de winkel werkte, kwam Guus Hamers regelmatig in de winkel en wees hem op de Vogelwerkgroep, alwaar Jos gauw lid van werd. In die tijd hing het bos werkelijk helemaal vol met vogelnestkastjes en deed Jos mee met de nestkastcontroles. Op dit moment staat het IVN een beetje op een

laag pitje, maar er is een mooie kans dat hij over een paar jaar weer aansluit bij de Vogelwerkgroep, met name m.b.t. de steenuiltjes.

Piet Sniekers

Oorspronkelijk afkomstig uit Maasbracht, kwam het echtpaar Sniekers vele jaren geleden richting Elsloo. Een logische stap, want er kon nu significant dichterbij het conservatorium in Maastricht gewoond, gestudeerd en gewerkt worden. Muziek heeft altijd een grote rol gespeeld in het leven van Piet en Dilly. Organist, koorleider, muziekleraar, noem het maar op. Vroeger ging Piet altijd wandelen met dhr. Welbers en was geïnteresseerd in al hetgeen groeit en bloeit. Hij is toen dan ook lid geworden van IVN-Elsloo. Niek Meyer gaf natuurcursussen, waar Piet veel van heeft geleerd. Ook heden ten dage doet Piet graag mee met de maandelijkse wandelingen van IVN-Stein. Huh, waarom niet met die van IVN-Elsloo? Nou, de wandelingen van IVN-Stein vinden plaats op een doordeweekse dag (woensdag); echter, de wandelingen van IVN-Elsloo vinden veelal plaats op de zondagochtend en dan speelt Piet orgel tijdens de mis in de kerk. Daarnaast gaan ze graag naar de dialezingen en zijn ze enkele zondagmiddagen als toezichhouders aanwezig in de botanische tuin. Het credo is dan ook dat dit blijde koppel geniet, van al hetgeen het IVN biedt (dit rijmt).

Math Bours

25 jaar geleden had Math al een grote interesse in de vogels (niet vreemd met een vader die duiven hield) en het was deze interesse die hem bracht naar IVN-Elsloo. De meeste kennis had Math verkregen uit boekjes. Ook toen al waren er wekelijkse

donderdagavondbijeenkomsten. Er werden regelmatig uitstapjes met de auto gemaakt van 4 tot wel 5 dagen, naar Noord-Holland, Zeeland, noem maar op. Wat is blijven hangen is de keer dat ze met de trein naar Texel waren gegaan. Het was Koninginnedag. De terugreis was dramatisch, heel Holland lag plat van een enorme drukte en al die mensen probeerden zich te wurmen in de trein – het was verschrikkelijk.

Math deed graag mee met het ophangen/controlleren/schoonmaken van de uilenkasten, iets was zijn gezondheid nu helaas niet meer toelaat. Verder heeft hij jaren samen met Guus Hamers het toenmalige hertenpark onderhouden op het Landschapspark. Maar Math is nog steeds actief bij IVN-Elsloo: naast de vaste donderdagavonden, telt hij nog steeds jaarlijks de zijwelberkes in Elsloo/Catsop.

Wil van Mulken

25 jaar geleden stonden er regelmatig uitnodigingen in de Schakel voor de wandelingen van Vogelwerkgroep De Wouw. Wil deed hier graag aan mee. Gewapend met een verrekijker en later een telescoop. Hij was eens op vakantie in Spanje en wilde met zijn telescoop de vogels (roodborsttapuitjes) bekijken. Helaas waren er twee blote mannen die zijn nobele streven niet helemaal goed hadden begrepen en leg het dan maar eens (in het Spaans) uit...

Wil nam graag vogelfilms op van de tv en heeft thuis dan ook een grote verzameling van rond 100 dvd's en rond de 100 videobanden; hij is dan ook de man die om de week op de donderdagavond de vogelfilm verzorgt. Daarnaast houdt hij zich bezig met de periodieke controles van de uilenkasten.

Afscheid van 2 bestuursleden

Remi Diris

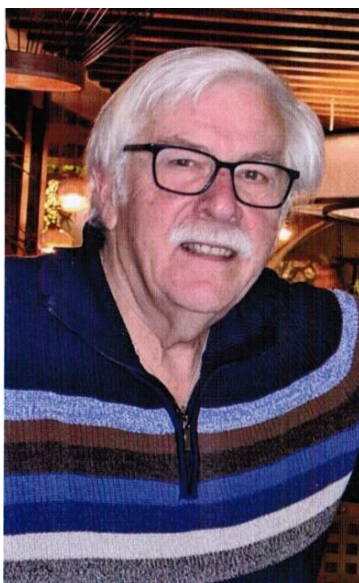
Tijdens onze drukbezochte ALV moest er natuurlijk even stil worden gestaan bij Chris Wolthuis en Martin Meulenberg. Beide heren hebben namelijk maar liefst 24 jaar een bestuursfunctie uitgeoefend, Chris als (plaatsvervangend) voorzitter, Martin als penningmeester. Vermeld mag worden dat onze club aan het begin van deze eeuw een megagrote uitdaging heeft gekend, maar dat deze twee mannen er toentertijd voor hebben gezorgd dat IVN Elsloo is blijven bestaan en is kunnen uitgroeien tot de bloeiende vereniging van vandaag. Helaas nopen de leeftijden om een stapje terug te doen. Onder een luid applaus hebben zij een dankwoord, een mooi boeket bloemen en een geschenk in ontvangst mogen nemen.

Chris Wolthuis en Martin Meulenberg

In memoriam Jo Hamer

Op woensdag, 1 mei, hebben de leden van Vogelwerkgroep De Wouw afscheid genomen van Jo Hamer tijdens een dienst in het crematorium te Geleen. Hij was in de groep een bescheiden man die niet op de voorgrond wilde treden waardoor hij minder bekend was bij veel leden van het IVN. Ondanks zijn minder goede gezondheid ging hij als het even kon mee als leden van de groep

op zondag of door de week vogels gingen spotten. In het overlijdensbericht stond de tekst: “Herinner mij niet in sombere dagen; herinner mij in de stralende zon; herinner mij hoe ik was, toen ik alles nog kon.”

Dat zullen wij zeker doen, Jo.

Blauwborst Foto: Pierre Duckers

De leden van Vogelwerkgroep De Wouw.

Jaarverslag secretaris 2023, algemene ledenvergadering 18 maart 2024.

2023 was voor IVN weer een bijzonder jaar, het jaar waarin we ons 60-jarig jubileum vierden.

Het aantal leden en donateurs van de vereniging steeg van 148 naar 157. Een mooie ontwikkeling is, dat een steeds groter deel van de leden actief is in een of meer werkgroepen.

Dit jaar vond een ingrijpende verbouwing van onze verenigingslokalen plaats. De vergaderruimte moesten we afstaan. De keuken en de vitrineruimte werden samengevoegd en de eerste verdieping werd flink onder handen genomen. Noodgedwongen werd er ook flink opgeruimd en overmatig materiaal afgevoerd. Op het resultaat mogen we trots zijn.

Het door Limburgs Landschap beloofde paviljoen/werkplaats zou in september klaar zijn, helaas is dat nog niet gerealiseerd. Zolang het paviljoen niet gerealiseerd is, kunnen we de werkplaats in de toren gebruiken.

In december is Tom Cosemans aangesteld als vertrouwensman.

Er waren ook droeve gebeurtenissen: het overlijden van onze leden Victor Lampe en Stuf Kaasenbrood.

IVN-Elsloo schafte een microscoop en een telescoop aan. Een toegezegde subsidie van € 900 door Natuurfonds Geleen is nog niet ontvangen.

Externe aangelegenheden

18 maart hebben we een opruimactie langs de Maas georganiseerd, ook dit jaar weer gesponsord door DSM en Nalco.

Op 4 november nam IVN Elsloo deel aan de Natuurwerkdag in samenwerking met Staatsbosbeheer.

Werkgroepen

De belangrijkste zaken komen hieronder aan de orde, waarbij ik me bewust ben, dat ik slechts een keuze maak uit de activiteiten.

Jeugdwerkgroep

Ook dit jaar werd voor elke groep van de basisschool een activiteit georganiseerd. Naast de voor- en najaarswandelingen was er een kabouter-, bever-, dassen-, vogel-, bodemdiertjes-, en bijendag.

Botanische tuin

Wiel Lemmerlink heeft een groot deel van zijn taken overgedragen aan andere leden van de werkgroep, hij blijft wel nog werkgroepsleider.

Het moerasperk is opnieuw ingericht en het bosrandperk is flink opgeschoond.

Communicatie werkgroep

Het aantal volgers op facebook is 537.

Dassenwerkgroep

Er werd een tweede dassenburcht ontdekt in het Heidekampark in Urmond. Er werden twee dassenwandeling georganiseerd

Dia-avonden

De dia-avonden werden goed bezocht.

De buswandeling onder leiding van Olaf op den Kamp ging dit jaar naar het dal van de Roer in de Eifel met een bezoek aan Winden, Schneidhausen en Schloss Burgau.

Vogelwerkgroep

De vogelwerkgroep heeft diverse tellingen verricht en een aantal vogelkijkwandelingen georganiseerd.

De vitrinekasten zijn gereinigd. Door motten aangetaste opgezette vogels zijn opgeruimd.

Beverwerkgroep

De beverwerkgroep heeft enkele wandelingen georganiseerd. Twee beverratten zijn aangeschaft.

Kroetwusj

De Kroetwusj is vier keer verschenen en was van hoog niveau. Kopij blijft uiteraard altijd welkom. Het doel voor 2024 is minder verslagen van steeds terugkerende gebeurtenissen.

Excursie/gidsen

Margriet Roberts is Hub de Rooy opgevolgd als werkgroepsleider.

Op tweede kerstdag was een wandeling i.s.m. de Sajelkapel met maar liefst 60 deelnemers.

Bestuur

Het Algemeen Bestuur heeft in 2023 5 keer vergaderd in een goede sfeer.

Martin Meulenberg gaf te kennen dat hij stopt met zijn functie als penningmeester. Gerrie de Graaf werd op 4 december op algemene ledenvergadering tot zijn opvolger gekozen.

Namens het bestuur van IVN Elsloo wil ik u allen bedanken voor uw inzet in 2023, we kunnen nog steeds trots zijn op onze bloeiende en groeiende vereniging.

Was getekend,
rans Stassen

Bedankje:

We hebben als vereniging een cadeau gekregen van Josefien en Niek Derks en wel in de vorm van een stevige voorraad zakjes melkpoeder en zakjes suiker. Hier kunnen we een flinke tijd mee vooruit. Namens al onze thee- en koffieliefhebbers: DANK jullie wel, voor deze gulle en hooggewaardeerde gift!

Geslaagde beverwandeling in kasteelpark Elsloo

Jan Janssen

Op zondag 10 maart om 13.00 uur startte bij een lentetemperatuurtje voor de tweede keer een beverwandeling voor jong en oud in het kasteelpark.

Het maximale aantal deelnemers werd oogluikend iets overschreden. Jan Franssen, vergenoegd met deze opkomst, heette iedereen welkom. Samen met de deelnemende werkgroep-leden gingen daarna 30 personen op pad in het park. Daaronder 4 enthousiaste kinderen, uitgerust met vuilknijpers en -zakken en verrekijker. De wandeling voerde langs en door de prachtige leefomgeving die de bever creëerde. Op diverse plekken werd stilgestaan bij de sporen die de aanwezigheid van de bevers verraadden.

Daar vertelde ik als gids over de wetenswaardigheden en eigenaardigheden van de bever. Dat zijn aanwezigheid hier en daar tot ongewenste situaties kan leiden, kwam ook aan de orde. Adequaat beheer moet er voor zorgen dat dit zoveel mogelijk beperkt blijft.

Foto: Jan Janssen

De deelnemers zagen met eigen ogen dat architect bever een biodivers water- en moerasgebied heeft ingericht. Veel vissen, vogels, insecten en amfibieën vonden er hun nieuwe thuis. De reigerkolonie is daarvan het meest in het oog springende voorbeeld. In het zicht van die broedende kolonie en van beverburchten, -dammen, -meren en -kanalen leerden de deelnemers veel nieuwe beverweetjes.

Tevredenheid was troef na afloop. De complimenten voor mij en organisatoren stemden iedereen binnen de beverwerkgroep tevreden. Dat er in de toekomst

opnieuw beverwandelingen en -activiteiten op het programma komen, staat buiten kijf. De gulle vrijwillige bijdragen na afloop van de wandeling waren het bewijs voor een geslaagde middag. Na een kop koffie, thee of fris met cake boden de molenaarsters, die ook aan de wandeling deelnamen, ook nog aan om de watermolen voor de deelnemers te openen. Van die gelegenheid werd ruim gebruik gemaakt.

Overige foto's: Pierre Reubsaet

In stilte door het bos – stiltewandeling 17 april

Marjo Dullens

Op zondagochtend 17 april verzamelde een groep van 13 personen zich bij de kasteeltoren om deel te nemen aan de stiltewandeling. Lekker vroeg, om 9.00 uur, om in alle rust van alle natuurgeluiden te kunnen genieten die in de vroege ochtend toch net wat nadrukkelijker aanwezig zijn dan later op de dag.

Gids Gertie heette ons welkom en legde de spelregels uit: gedurende het eerste korte stuk van de wandeling mocht er nog gepraat worden, maar daarna was het

toch echt “mondje dicht”. Dat klinkt eenvoudig, maar de praktijk is toch wat weerbarstiger. Vooral IVN'ers kunnen moeilijk de verleiding weerstaan om af en toe een babbeltje te maken, zo wist Gertie ons te vertellen. Vol goede voornemens gingen we op pad.

Gertie leidde ons door het park en bos, ieder van ons gehuld in zijn eigen gedachten en met de zintuigen op scherp. Het was een prachtige dag: de ochtendzon schitterde op uitgebloeide lisdodden, de vogels floten hun ochtendconcert, en het frisse groen van ontluikende blaadjes in de bomen en struiken was een welkome voorbode van de lente. Het is frappant hoeveel meer je hoort als je met een hele groep stil door het bos wandelt. Het leek wel of je nog meer hoort dan als je in je uppie wandelt, wellicht omdat je nog bewuster stil bent. Zo heb ik het in elk geval ervaren.

Gertie wees ons op de reigers die druk in de weer waren met hun nesten, we zagen gele dotterbloemen, speenkruid en bosanemoontjes, helmbloemen, bos-en/of maartse viooltjes, hier en daar al wat daslook in de knop, maar ook de ontluikende eenbes.

Wat minder idyllisch was de kaalslag langs het spoor. De bomen en struiken langs het spoor worden gekapt uit veiligheidsoverwegingen. De laatste jaren zijn regelmatig tijdens stormen bomen op het spoor en op bovenleiding gewaaid. Maar het doet ook een beetje pijn om

de grote hoeveelheid gevelde bomen te zien. En te weten dat de eenbes en orchis die langs dit pad groeien en nu plat gereden worden, dit waarschijnlijk niet gaan overleven.

Op de “dierenboulevard” op de Medammerweide liet onze gids ons de hotels zien die zich aan deze boulevard bevinden: het insectenhotel en het amfibieënhotel.

Als kers op de taart zagen we op de laan terug naar de kasteeltoren nog een zeer bijzondere soort. In Schotland zijn onderzoekteams al jaren op zoek naar een teken van leven van dit schichtige wezen. Maar vlak voor de nieuwe poort lag daar inderdaad aan de linkerzijde langs het pad het (met mos bedekte) monster van Loch Ness. Voor je het weet hebben we er weer een inva-

sieve exoot bij. Het moet niet gekker worden! Inmiddels waren de deelnemers dermate onder de indruk van wat ze tijdens de wandeling gezien, gehoord en gevoeld hadden, dat er her en der alweer verbaal ervaringen uitgewisseld werden. Dat werd voortgezet tijdens de gezellige nazit, met koffie, thee en heerlijke zelfgebakken cake van Gertie, die het einde inluidde van deze geslaagde zondagochtend.

Foto's: Pierre Reubsaet

Educatieve vogelochtend, donderdag 29 februari 2024

Nol Schepers

Organisatie en ondersteuning van de vrijwilligers IVN-Elsloo. In de editie van De Kroetwusj, uitgave 1 - 2023 staan de posten exact hetzelfde beschreven met (bijna) dezelfde bemanning op de posten. Ditmaal een kortere weergave.

Deze ochtend wordt georganiseerd door de VWG De Wouw en is bestemd voor ongeveer 59 leerlingen van groep 7, Kindcentrum Aelse. Het weer is ons gunstig gezind, niet te koud en droog! Om even na 09.00 uur zijn de kinderen met 2 leerkrachten gearriveerd op de parkeerplaats en worden ze welkom geheten door ondergetekende.

Vervolgens zijn de reeds ingedeelde 5 groepen startklaar en verdelen de kinderen zich over de 5 opgestelde posten. Om de 20 minuten wordt er gerouleerd met de wijzers van de klok mee. Op alle posten staan de nummers vermeld op de bewegwijzering, namelijk

houten vogels, gemaakt door Thea van der Gugten. Rond 10.00 uur is er een pauze, waar de kinderen hun meegenomen tussendoortje kunnen nuttigen.

Post 1: Nestkasten.

Pierre Duckers, Thea van der Gugten, Jo van de Schoor en Wil Pisters bemannen deze post en de bouwpakketten voor de nestkasten staan klaar. Partytent werd opgezet om een mogelijke regenbui te trotseren. Accuboren, schroeven en de lange stok met ladder met de shownestkasten waarop foto's zijn geplakt. Zo weten de kinderen welke vogel in welke nestkast thuisheert.

De groep wordt in tweeën gesplitst; een groep haalt met de lange stok een nestkastje uit de boom om schoon te maken en de andere helft gaat werken aan de nestkastjes. Hoe schroef ik bijvoorbeeld een nestkast in elkaar. Met veel plezier en aandacht wordt er gewerkt aan deze opdracht. De doe-opdrachten liggen goed in de markt.

Post 2: Filmruimte.

In deze ruimte onderrichten Math Bours en Wil van Mulken de leerlingen het leven, het wonen, de voeding en voortplanting van de huismus. Nico de

Haan, de voice-over van de film weet de kinderen te boeien met de cyclus van de huismus. Het is muisstil in deze ruimte en de rust wordt soms verstoord door de

groep die op de eerste etage uitleg krijgt. Helaas niets aan te doen, of toch??

Post 3: De veren.

Anki Brorens en Digna Odekerken bemannen deze post op de eerste etage en aan de hand van een presentatie wordt uitleg gegeven over veel voorkomende vogels.

Met lopen en microscopen worden alle facetten bekeken: de veren met de baarden en de haakjes. Ook dit is een activiteit waarbij de kinderen zelf onderzoek kunnen doen naar vogels. Ook op deze post valt het op dat de kinderen een luisterend en aandachtig oor hebben.

Post 4: De nesten en nestmateriaal.

Betsy en Rien hebben hun intrek genomen in de blokhut achter in de tuin, onder het afdak. Een prettig onderkomen, verlicht en wel! Heerlijk rustig en uit de wind. Met dank aan de vrijwilliger, Jo Verleng. Betsy van der Linden en Rien Lambrichts geven hier uitleg over de verschillende nesten en nestmateriaal. Er staan een aantal echte nestjes en foto's van verschillende vogels en met

behulp van een pincet mogen kinderen zelfstandig een nestje bouwen met het beschikbare materiaal.

Post 5: Vogelspotten.

Dit is een nieuwe locatie nabij de visvijver. Peter Lefèvre, Theo Daamen en Els Driessen bemannen deze post met 4 telescopen en benodigde verrekijkers. Deze post bevindt zich voor de opslagplaats van de visclub. Vanaf deze plek staan de telescopen opgesteld en staan gericht op de her en der geplaatste opgemaakte vogels in het park en nabij de visvijver. Met behulp van de verrekijkers speuren de kinderen naar eenden, zwanen en ganzen in de visvijver. Ook hier worden vreugdekreten geslaakt wanneer ze een vogel opeens zo dichtbij zien met behulp van de telescoop.

De hele ochtend zijn Annelies Pepels en Wilma Schepers in de weer geweest om iedereen van een natje en een droogje te voorzien. Hartelijk dank voor de catering! Rond 11.30 uur wordt de ochtend afgesloten onder het genot van een beker ranja met een stukje cake. Iedereen, inclusief de leerkrachten, leerlingen en vrijwilligers zijn uiterst tevreden over deze geslaagde ochtend. Als afscheid krijgen de leerlingen een “placemat” mee met een opdruk van diverse soorten vogels en een infoboekje van Limburgs Landschap. Nadat de kinderen vertrokken zijn, gaan de 15 vrijwilligers de ochtend evalueren onder het genot van een kop koffie/thee en een

Foto's: Pierre Reubsaet

ieder is erg tevreden over het verloop van deze ochtend. Geen kritische noten. Hierna nog aan de slag om alles op te ruimen en rond 13.00 uur is iedereen tevreden huiswaarts gekeerd.

Vogelwandeling!

1. we begonnen met het verzamelen met de groepen 7.
2. we liepen naar het kasteel oud Aelse in tweetallen
3. we kregen informatie en we werden in groepen gesplitst mijn groepje begon bij Post 4.
4. Post 1= Een vogel nestje maken met allemaal materiaal mos, taken en gras et cetera we krijgen ook informatie over vogels en we kregen echte nesten te zien!
5. Post 2= voordat we naar binnen gingen moesten we een emmer optillen met bakstenen (die emmer was zwaar hoor!) we kregen via een powerpoint info over veren en toen begon het experiment we mochten een veer kiezen en konden we via een microscoop goed bekijken.
6. Post 3= we gingen naar een filmpje kijken het beeld was wel beetje wazig maar wel goeie informatie.
7. post 4= we begonnen met het bekijken naar vogelhuisjes en info over vogels daarna werden we in 2 groepen verdeelt groepje 1 ging een vogel huisje bouwen(wel jammer dat we hem daarna uit elkaar moesten halen, maar ik snap het wel.)
8. Post 5=we gingen via een verrekijker vogels spotten(wel heel jammer want er waren foto's op een boom gehangen met een vogel op maar het is wel moeilijk om vogels speciaal daar naartoe te laten vliegen.)groepje 2 was dat je ze moest ophangen dat was wel echt super moeilijk!)
9. Op het einde moesten we allemaal verzamelen.
10. effe kletsen en daarna kregen we cake en ranja!

Dat was onze dag groetjes groep 7a!

Uitstapje IVN

Toen ik hoorde dat ik naar het IVN ging had ik zo veel zin om daarheen te gaan. Toen ik was aan het slapen kon ik maar niet wachten.

Toen ik eindelijk daar was vond ik het geweldig wat we allemaal mochten doen. Door een verrekijker naar vogels kijken ,een stukje film kijken, een vogelhuisje maken et cetera. Maar het allerleukste vond ik de mensen die waren zo vriendelijk en als je ze iets vroegde konde ze op alles iets zeggen. Zo leuk!!!!

Zef 7b

Je leert allemaal dingen over vogels.

Ze leggen uit wat ze eten .

En over de vacht, want weet je, al als je een druppeltje water op een veer laat vallen van een vogel,dan glijdt de druppel er af. En je leert hoe een vogel een nestje maakt. En waar de vogels zitten. Want je doet veel leersame dingen. Kom snel !

Groetjes juna van 7b van kc Aelse

Het was superleuk om te doen. Je leerde veel. Je deed veel leuke en interessante dingen. We hadden ook even pauze met cake en ranja. Je leerde hoe vogels hun nest bouwen en hoe ze leven en waar ze voorkomen. Er zijn heel veel soorten vogels. We keken een film over vogels. We mochten een vogelnest bouwen en ophangen. We hebben een vogelnest met gras en mos gemaakt. We leerde hoe de veren van een vogel het water afdruppen. We mochten door echte verrekijkers kijken. De conclusie is: super gaaf/leuk.

Laurens huijds 7B KC Aelse

Kabouterwandeling voor groep 1/2 , Kindcentrum Aelse op dinsdag 2 april

Diana Michel, Frans Stassen, Remi Diris

Ondanks de wisselvallige weersomstandigheden kwamen de kinderen vrolijk en met goede zin naar de kabouterwandeling. Er waren 3 posten waar de kinderen, met begeleiding via een route heen konden lopen, om meer te leren over het kabouterleven in het bos van Aelse.

Post 1 was de knutselpost. Vlakbij woont kabouter Spillebeen helemaal alleen. Daar konden de kinderen kabouters verven zodat kabouter Spillebeen niet meer alleen was. Kabouter Wendy, kabouter Frans en kabouter

André hielpen de kinderen mee om kabouters te verven. Elk kind krijgt zijn eigen pad-denstoel mee naar huis, als mooie herinnering.

Post 2 was het theehuis waar de kinderen naar het verhaal luisterden over het leven van de kabouters. Ook werden er leuke kabouterliedjes geoefend o.b.v. kabouter Dagmar en kabouter Marijke. De kinderen luisterden zeer aandachtig naar alle verhalen en werden meegevoerd naar het kabouterleven.

Bij post 3 konden de kinderen meer ontdekken over het dagelijks leven van de kabouters. Kabouter Remi en kabouter Niek wisten de kinderen te boeien.

Kabouter Remi: “gaan posten 1 en 2 over het ‘vermaken’ van de kinderen, zo gaat post 3 meer over de verbinding met de natuur. Het blijft tenslotte een IVN-activiteit, hè? Kabouter Niek en ik vertelden dat wij als kabouters goed in de gaten houden of de dieren in het bos wel gezond zijn. Zo kijken wij naar de sporen van de dieren. Gertie had het enorm goed voorbereid. Ze had kleine doorzichtige doosjes gemaakt, met daarin verschillende soorten poep. Dus toen wij de kinderen vertelden dat wij nu naar allemaal POEP gingen kijken, nou dat vonden ze reuze-interessant. En vooral de laatste, een keutel van de bever, samen met een stevige door de bever gemaakte houtsnipper, dat vonden ze helemaal geweldig.

Er waren bijna geen kinderen die wisten dat de tanden van bevers, maar bijvoorbeeld ook konijntjes, blijven doorgroeien en daarom telkens ‘bijgeslepen’ moesten worden. Daarna ging het over het beter maken van de

dieren, door middel van kruiden. Gertie had een knolselderie meegenomen en maggi. Goh, die leken veel op elkaar? Wel roken ze anders. Hetzelfde met takjes van de rozemarijn en kerrie.

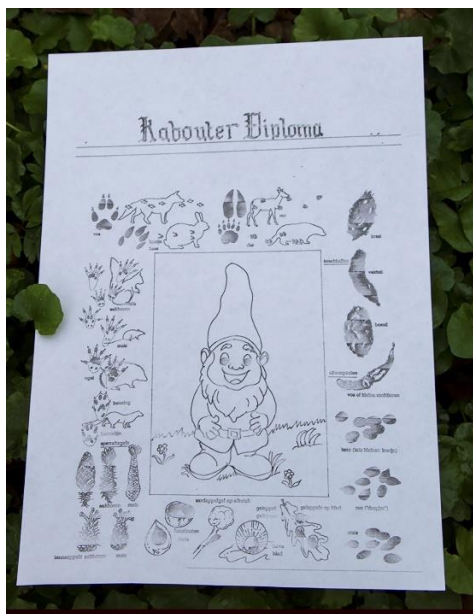
De beloning kwam een paar dagen later, tijdens de drukbezochte dassenwandeling op zaterdagochtend 6 april. Daar liep een klein meisje mee. Op een gegeven moment kwam ze op me af en vroeg of ik die kabouter was 'van de poep'? Ja, inderdaad. Haar vader begon hard te lachen en zei dat de kabouterdag een schot in de roos was, zijn dochter had het er al de hele week over. Een mooi compliment! “

Onderweg zagen de kinderen hoe de kabouters leven in het park. Zo zagen ze kabouterhuisjes, de kabouterwas buiten hangen op de waslijn en de dieren waar de kabouters mee samenleven.

De kinderen genoten zichtbaar van alle activiteiten waar ze elke keer meer ontdekten over het kabouterleven.

Aan het einde kregen de kinderen wat lekkers te drinken en eten, waarna ze weer op weg gingen naar school. Maar niet voordat de kabouters van de catering nog een mooie kabouter-oorkonde meegaven voor elk kind.

's Avonds heeft elk kind aan de ouders kunnen vertellen wat er zich allemaal afspeelt in de magische wereld van het kabouterleven in bos van Aelse.

Een geslaagde dag, voor de kinderen, de organisatie en vrijwilligers van IVN!

Foto's: Pierre Reubsaet

Dassenwandeling

Armand Slangen

Zaterdag 6 april was een mooie dag. De in diverse media aangekondigde dassenwandeling ging om 10 uur van start. Doel was om geïnteresseerden meer te vertellen over de das aangezien deze meer recent een aantal keren negatief in het nieuws was gekomen. Onder andere door het maken van burchten in spoordijken met overlast tot gevolg.

Onder fantastische weersomstandigheden kwamen ruim 35 geïnteresseerden bij elkaar. Zelfs een buurtvereniging had zich aangemeld. Marcel Keulers en ik waren de gidsen voor deze wandeling. Het werd tevens de vuurdoop voor mij als 'nieuwe dassengids'. Voor de eerste keer een groep geïnteresseerden in de natuur meer te vertellen over de das. De voorbereiding was uitstekend; met oud gedienden werd de route een week eerder verkend. Hierbij werd onder andere een latrine ontdekt welke we een week later door een goede markering snel konden terugvinden om zo te kunnen tonen.

Tevens werden de gidsen door Theo voorzien van de nodige documentatie welke uitvoerig is bestudeerd ter voorbereiding. Na een hartelijk voorwoord en welkom zijn de aanwezigen verdeeld in 3 groepen en zijn we van start gegaan.

Eerste halte was het aanschouwen van de geprepareerde das in de kofferbak van Remi. Een mooi begin.

Via de brug bij Terhagen links af richting Lindebergstraat. Via de Eijkskensweg naar de Geversdalweg met als hoogtepunt de Horsterweg en alle dassen activiteit aldaar. We hebben diverse wissels gezien, pootafdrukken van de das en in prikkeldraad aanwezige dassenharen.

De mensen waren zeer geïnteresseerd en er was veel interactie. Onder andere met ervaringsdeskundigen; mensen uit Terhagen liepen in mijn groep mee en wisten ook veel over de das welke hun tuin regelmatig bezoekt. De sfeer was opperbest en het was mooi te zien hoe de natuur in deze tijd van het jaar in een week tijd groeit en bloeit.

De eerste groep was stip om 12 uur terug waarna de overige groepen volgden; er werden complimenten gemaakt en nog na gesproken over de mooie tocht. De waardering was ook merkbaar in de vrije-gave-pot welke goed gevuld was na afloop.

Een mooie ervaring rijker ging iedereen huiswaarts; het initiatief wordt zeker vervolgd.

Foto's: Pierre Reubsaet

Das en school

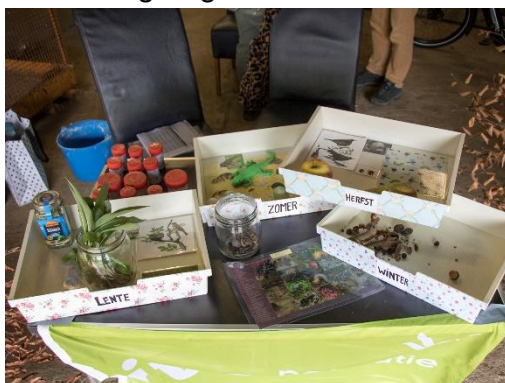
Henk Jacobs

Groep acht ontdekt de das.

We zijn erg blij dat we alle groepen van basisschool Kindcentrum Aelse kennis kunnen laten maken met de natuur in de buurt. Op 13 maart was onze geheimzinnige vriend de das aan de beurt. Zo'n 70 jongelui van groep acht kwamen in een lange colonne naar het startpunt De Dries in Catsop.

Na een korte inleiding gingen de jongelui in groepjes naar elk van de vijf posten waar onze vrijwilligers stonden te popelen om aan de slag te gaan. Alles was uit de kast gehaald om de nieuwsgierigheid te prikkelen ... wat erg in de smaak viel was hoe de dassen hun voedsel al snuffelend zoeken. Dappere kids konden al ruikend

aan een aantal potjes proberen te raden of het ging om mais, uien, cola of smakelijke regenwormen. Nou, dat viel niet mee, en het was aan de gezichten te zien.

Na afloop kwamen de jongelui, begeleidende ouders, leerkrachten en IVN-vrijwilligers weer bijeen op het pleintje van De Dries. Onder het genot van een kop koffie, thee, warme chocomel en lekkere door Rien Pijpers gesponsorde appels. Wat ik het allermooiste vond waren de blij gezichten van alle aanwezigen, niet in het minst de van oor-tot-oor lachende gezichten van de IVN-vrijwilligers. Wat een feest. Ons werd gevraagd: 'hopelijk volgend jaar weer?' Nou, als het aan ons ligt wel.

Foto's: Pierre Reubsaet

Bustocht Eifel

Armand Slangen

Volgens goede traditie is het altijd goed weer als de voorjaarswandeling op de agenda staat. Aan het begin van de week had ik de voorspelling gecontroleerd en die zag er niet verkeerd uit. Wel veel kouder dan het voorgaande weekend met ruim 20 graden maar goed, daar kan men zich op kleden.

Toen de bus om half 9 negen in Elsloo vertrok richting Eifel werd de lucht donkerder en donkerder. Een enkeling in de bus had het over sneeuw. En warempel, nadat we Aken achter ons hadden gela-

ten kwamen we auto's tegen met een laag sneeuw op het dak. Het zal toch niet....

Nadat we Olaf hadden opgepikt gingen we naar het Naturhaus Seebend voor een korte plaspauze. Daarna verder om de wandeling te starten. Natte sneeuw viel op ons neer; echter de sfeer was er niet minder om. Ook de uitrusting van de wandelaars was prima in orde. Poncho's, mutsen, handschoenen, het was er allemaal.

De eerste wandeling was in het Perlenbachtal, een prachtig gebied en bekend vanwege de wilde narcissen. Deze waren nog te aanschouwen, echter minder in aantal dan gebruikelijk in deze tijd van het jaar vanwege de vroege hoge temperaturen in april. We kregen uitleg over de geschiedenis van het gebied en de bijzondere planten. Onder andere

een paddenstoel die naar meel ruikt; het rode peperboompje; verschillende soorten bosbessen en bosviooltjes. Tevens hebben we de vele sparren aanschouwd en zogenaamd goudveil. Erg interessant en lopend in een prachtige omgeving. Na een klim uit het dal kwamen we terug bij Naturhaus Seebend.

De dames van het dorp hadden zich helemaal gegeven in het maken van Torten, de ene nog lekkerder dan de andere. De koffie erbij viel ook goed in de smaak.

Tevens hebben we aldaar het Weberei-museum bezocht. De enthousiaste gids gaf gepassioneerd uitleg over de geschiedenis en de aanwezige verzameling van antieke machines welke zijn gebruikt voor het weven van exclusieve stoffen.

Daarna met de bus naar de mooie Norbertuskapelle en de zon begon heerlijk te schijnen. Een mooi pad gevolgd langs de Rur door het ravijnbos met onderweg uitleg door Olaf over diverse soorten mossen en varens. Bij aankomst in Monschau nog een rondleiding langs diverse mooie gebouwen en kerken. De vrije tijd in Monschau werd door diverse wandelaars gebruikt om lekker in de zon op een terras te genieten. Al met al wederom een zeer geslaagde dag met dank aan Olaf Op

den Kamp voor de goede uitleg en de mooie wandeling. Tevens veel dank aan Chris en Martin voor het organiseren van deze wandelingen in de afgelopen 24 jaar. Door Margriet en Remi wordt de traditie voortgezet. Volgend jaar weer!

Foto's van de schrijver en van Pierre Reubsaet

Voorjaarswandeling

Pierre Reubsaet

In het najaar worden er datums geprikt om in het voorjaar weer themawandelingen te houden. Zo ook voor deze wandeling. De 2 weekenden voorafgaand aan deze wandeling hadden lentetemperaturen maar op de 21^e april was het nat, fris enz.

Helaas waren er maar 8 aanmeldingen, maar vooruit, deze mensen gingen ervoor.

Bij de moerascipressen gaf gids Marjo uitleg over de waterlopen die op het kasteelpark uitkomen en op het plateau van Schimmert beginnen. Via Terhagen naar het Hoge Bos. Bij de gemeentegrens met Geulle via de Materberg en het Bokkerijdersvoetpad naar beneden richting Duiker waar de Hemelbeek, de Armsterbeek en de Poortlossing samenkomen en verder gaan als Hemelbeek.

Halverwege de afdaling liet Marjo zien hoe de bevruchting van de aronskelk gebeurt; heel ingenieus hoe de natuur dat allemaal regelt. Voordat we aan de afdaling begonnen vroeg Marjo om eens in je op te nemen wat je op dat stukervaarde.

Onder de Duiker door langs de Hemelbeek naar de kromme dijk.

De paden onderweg waren nog steeds redelijk geweest, maar nu kwamen we aan enkele stukken met pratsj die even voorzichtig genomen moesten worden.

Via het bevergebied terug naar het IVN-home waar de koffie/thee met iets lekkers erbij klaar stond.

Wat hebben we allemaal gezien en waar werd uitleg over gegeven: bosanemoon – pinksterbloem – witte dovenetel – gele dovenetel – paarse dovenetel – gevlekte dovenetel – bittere veldkers – daslook – adderwortel – hartbladzonnebloem – gewone en gevlekte aronskelk – look zonder look – grote paardenstaart.

Veel van de waargenomen bloemen en planten zijn eet- en/of gebruiksbaar in salades, smeersels e.d. Maar laat

je vooraf even uitleggen door de herboristen bij het IVN-Elsloo hoe je het precies moet maken en gebruiken. De antwoorden op de vraag die Marjo gesteld had voor de afdaling waren: kleur, rust, het kabbelend water, de fluitende vogels. Maar vooral de rust en stilte kwam naar voren.

voorjaarswandeling

Koken uit het bos: zomer

Tom Cosemans

Sinds vorig jaar ons zoontje is geboren, heb ik aanzienlijk minder tijd om het bos in te gaan. Ons mooie bos is nu eenmaal niet zo toegankelijk voor kinderwagens. Voor mijn wandelrondjes ben ik dan ook gebonden aan de geasfalteerde wegen rondom het bos en door de velden. Voor de zomereditie heb ik dan ook een ingrediënt gekozen dat bijna overal te vinden is, van bosrand tot achtertuin.

De walnoot

De kritische lezer zal zich nu afvragen of het slaapttekort deze jonge vader teveel is geworden. Walnoten zijn toch immers pas rijp in de herfst? Klopt! De walnoten zoals we ze het meest zien, in de harde bruine schil, zijn pas rijp in het najaar.

Foto: Nel de Geus

Maar dat wil niet zeggen dat ze dan pas te eten zijn! Van de onrijpe, groene walnoot zijn legio aan heerlijke dingen te maken, denk aan chutney, ketchup, wijn... noem maar op. Ikzelf heb ze een aantal jaar geleden ingemaakt in balsamicoazijn. Het heeft even nodig om de smaken te laten ontwikkelen, maar als je geduld hebt kun je er in de nazomer van genieten met een stukje droge worst of harde kaas: ver-ruk-ke-lijk!

Over de walnoot hoef ik waarschijnlijk weinig te vertellen: iedereen kent hem en weet er wel een te staan, al dan niet in eigen tuin. De gewone walnoot (*Juglans Regia*) wordt ook wel okkernoot genoemd. De boom is waarschijnlijk in een ver verleden vanuit de gematigde streken van Azië rondom de Himalaya naar Europa gekomen. De boom heeft veel licht en ruimte nodig, hij kan immers 35 meter hoog en meer dan 10 meter breed worden. Je vindt hem overal waar de grond vruchtbaar is: in stadsparken, langs snelwegen, in bossen... Ook vind je hem vaak in tuinen en bij boerderijen. Hier werden ze vroeger niet alleen voor hun noten aangeplant maar ook omdat de bladeren een stof (juglandine) bevatten die muggen en andere insecten op afstand houdt.

In het noorden van Italië wordt van de groene walnoot een heerlijke likeur gemaakt: Nocino.

De harde schil van de walnoot mag hiervoor nog niet zijn gevormd onder de groene schil, je zou er met de botte kant van een stopnaald doorheen moeten kunnen prikken. De Italianen plukken de groene walnoten traditioneel op de nacht voor het feest van st. Jan (24 juni). Deze dag valt, niet geheel ontoevallig, rond een andere bijzondere dag: de zonnewende ofwel het begin van de zomer (21 juni). Ziedaar de link met de zomer! Door klimaatsverandering rijpen de noten tegenwoordig vaak sneller dus het kan geen kwaad om een weekje eerder te plukken.

Tot voor kort (en wellicht in de landelijke dorpjes nog steeds) klommen op de nacht voor st. Jan de vrouwen blootsvoets in de notenboom om de onrijpe vruchten te plukken terwijl de mannen een vreugdevuur ontstaken. De groene noten lieten ze de nacht in het gras liggen om “de magische krachten van deze bijzondere nacht te absorberen”. De dag erna gingen ze aan de slag met verwerken ervan. Elk dorp of zelfs elke familie heeft zijn eigen recept, waaraan smaakmakers zoals kaneel, je-neverbes, citroen- of sinaasappelschil, vanille, koffiebonen of kruidnagel worden toegevoegd. Wel allemaal met mate om de smaak van de walnoot niet te overheersen. In Roemenië, Frankrijk, Slovenië en Kroatië bestaan soortgelijke dranken, allemaal met hun eigen toevoeging (bijvoorbeeld steranijs) die het weer bijzonder maakt. Nocino is ook commercieel verkrijgbaar en zit dan meestal op een alcoholpercentage van ongeveer 40%.

Hieronder een basisrecept waarop zelf geëxperimenteerd kan worden met bovengenoemde toevoegingen. Let erop dat je bij het plukken/verwerken van de groene noten handschoenen draagt en je het werkvlak goed afdekt: het sap uit de noten kleurt je handen en aanrecht donkerbruin en is heel moeilijk af te wassen!

Voor de beste extractie van smaken is een hoger alcoholpercentage altijd beter. Vakantiegangers zouden ook uit Luxemburg of Italië een fles 97% alcohol kunnen meenemen (gewoon bij de supermarkt verkrijgbaar) en die later kunnen aanlengen met suikersiroop. In onderstaand recept heb ik er echter voor gekozen om een beter verkrijgbaar product als basis te gebruiken:

Wodka.

Nocino

Ingrediënten:

Circa 25 groene walnoten

1 liter wodka

2 kaneelstokjes

4 kruidnagels

1 in de lengte doorgesneden vanillestokje

de zeste (rasp) van een halve citroen

325 gram suiker (optioneel: basterd- of rietsuiker)

Snijdt de walnoten in vier parten (vergeet de handschoenen niet!). Traditioneel mag dit niet met een metaalen mes worden gedaan, echter proef ik hierin geen verschil.

Voeg alle ingrediënten, behalve de suiker, samen in een schone, glazen pot. Sluit de pot en laat hem op een lichte plek bij kamertemperatuur staan. Minimaal 2 à 3 maanden, maar als je langer geduld kan hebben, komt dit de smaak alleen maar ten goede. Voeg na de eerste maand de suiker toe. Schud de pot regelmatig om alle smaken goed te laten mengen.

Zeef de inhoud van de pot hierna door een netel- of kaasdoek en verdeel over kleinere flessen. In principe is de nocino nu drinkbaar maar ook hier komt geduld de smaak alleen maar ten goede. Ikzelf wacht tot ongeveer kerst (maand of 3). De smaak lijkt alleen maar te rijpen en zachter te worden.

Voor dit stukje heb ik als inspiratie gebruik gemaakt van:

www.oogstenzonderzaaien.nl (kijk hier ook voor andere recepten!)

“het grote wildplukboek” van Edwin Florès

www.fattoincasadabenedetta.it (Italiaanse website)

www.italyheritage.com

Beverwerkgroep bezoekt Negenoord-Kerkeweerd

Jan Janssen

Op zondag 12 mei 2024 trok een aantal leden van de beverwerkgroep onder een stralende hemel richting natuurgebied Negenoord-Kerkeweerd (Dilsen-Stokkem) in België. Ooit was dit een grindwinningsgebied. Nu is het een van de vele natuurgebieden die zowel langs Belgische als langs Nederlandse zijde van de Grensmaas worden of zijn ingericht. Zo ontstaat het groot grensoverschrijdend 'rivierpark Maasvallei' van meer dan 2500 hectare.

In natuurgebied Negenoord-Kerkeweerd zorgen de Konikpaarden en Galloway runderen jaarrond voor het beheer. Zij zorgen dat er een mozaïekstructuur ontstaat met open plekken, bloemenrijke ruigtes en bosjes. Ook de bever helpt een 'tandje' mee bij de inrichting. Je vindt in Negenoord-Kerkeweerd bloemen en planten terug die je elders in Limburg (behalve de Maasgebieden) bijna niet tegenkomt. Van dat bloemenparadijs profiteren een heleboel vlinders en bijen. Onder leiding van Jan Franssen maakten we nader kennis met deze groene oase.

Het gebied is enorm waterrijk en daardoor voor de bever uitermate geschikt als territorium. Door de uitgestrektheid zijn de sporen van de bever minder goed zichtbaar. Het ligt voor de hand dat hij de minder drukke plekken in het gebied opzoekt. In de broedtijd mogen sommige delen van het gebied niet door bezoekers bezocht worden. Van die rust daar, zal de bever ongetwijfeld profiteren. Vraatsporen zijn in deze tijd van het jaar ook minder terug te vinden. Na de winter eten de bevers graag van kruiden en wortels van de opkomende

waterplanten. Ook de jonge wilgenschuiten zijn gewild. Omdat beiden nagenoeg geheel worden verorberd zijn de vraatsporen in deze periode duidelijk minder. Beverwissels en sporadische vraatsporen aan takken in het water verraden evenwel zijn aanwezigheid.

Alvorens het veld in te duiken bezochten we het bezoekerscentrum van 'de Wissen'. Dat is gelegen aan de rand van het natuurgebied. Er is ook informatie over de bever terug te vinden. Zo kun je er kennis maken met het geluid dat bevers maken, zijn vacht voelen en de geur van bevergeil (castoreum) ruiken.

Negenoord-Kerkeweerd is een prachtig voorbeeld van hoe het er binnen enkele jaren op veel plekken in onze Maasvallei zal uitzien. Helaas waren de plekken waar de bever zijn burcht/hol heeft niet toegankelijk door de weelderige groei van met name brandnetels. Maar ook zonder talrijke beversporen werd het bezoek aan het natuurgebied de moeite waard. We zagen immers van dichtbij een op zijn nest op het water broedende fuut en twee nesten met jonge ooievaars. De ouders waren druk in de weer om hun kroost groot te brengen. Er werd afgesproken dit gebied later dit jaar opnieuw te bezoeken. Dat getuigt ervan dat het een prachtig gebied is om in rond te struinen. Met of zonder beversporen.

Grote schoonmaak langs de Maas tussen Elsloo en Geulle

Henk Jacobs

Elke hoge stand van de Maas zorgt weer voor nieuw afval in de bedding. De MaasCleanUp organisatie van IVN Limburg organiseert elk jaar weer een groot-scheepse opruimactie. Dit jaar op zaterdag 23 maart. Langs de gehele Limburgse Maas zijn er groepen die aan de slag gaan, van Eijsden tot Mook en nog verder. Een hele organisatie. IVN Limburg coördineert het geheel, zorgt voor publiciteit en een centraal aanmeldpunt. En belangrijk, ondersteund door een paar sponsors die zorgen voor de centen en materialen. Aan ons als IVN-Elsloo om te zorgen voor voldoende handschoenen, zakken, een container, een tent en niet te vergeten de trekker van Jo voor het vervoeren van de afvalzakken naar het verzamelpunt.

Het was alweer onze zevende opruimactie! Ruim 100 personen hadden zich aangemeld om mee te helpen, waaronder zo'n 20 welpen en begeleiders van een

scoutinggroep uit Sittard. Mooi om te zien hoe die kids spelenderwijs hun steentje bijdragen. Eentje toonde trots een paar botten van een groot beest, misschien een mammoet; ze gaan het samen nog uitzoeken. We moesten de actie helaas voortijdig stoppen omdat het verderop te drassig werd, maar toch met een voldaan gevoel met een mooi gevulde container en tevreden deelnemers.

De voorjaarsklassieker 14 april 2024

Peter Lefèvre

De klassieker van Limburg is bij velen bekend, zeker bij wielervrienden, namelijk de Amstel Gold Race. Minder bekend is de voorjaarsklassieker van vogelwerkgroep De Wouw van IVN- Elsloo.

Wachten op de klok van 9

Een wandeling door het mooie hellingbos van Elslloo. Met veel soorten planten en verschillende vogels is het echt een belevenis om hier te zijn.

Dit hebben 18 deelnemers aan de vogelwandeling op 14 april kunnen meemaken. De jongste deelnemer Lucas was er ook weer bij. Geheel in camouflagestijl.

Onze wikipedia (Pierre) van de vogelwerkgroep kan de gestelde vragen van de deelnemers beantwoorden en leidt samen met Jo de wandeling in goede banen.

*Even instellen voor de jongste deelnemer.
Foto: Els Driessen*

Tijdens het wachten op de parkeerplaats zijn al verschillende vogels te horen en te zien. Onder andere de zanglijster, zwartkop, roodborst en merel.

Vanaf het pad langs de Oostelijke Kanaalweg is een groot aantal nesten van de blauwe reiger te zien. Met de telescoop waren de jonge reigers in het nest goed zichtbaar.

We onderbreken het spotten van de vogels even om de colonne van volgwagens, servicewagens en motorrijders te bekijken en de wielerdames aan te moedigen.

Hierna vervolgen we onze weg richting de zandvang in de Hemelbeek.

Dit plekje bij de Hemelbeek is al jaren het territorium van de nachtegaal. Deze vogel die niet zo kleurrijk is maar een ontzettend mooie zang heeft, was echt een bijzondere waarneming (kers op de taart). We hebben minutenlang kunnen genieten van deze mooie zang. In het verleden werden deze vogels nog eens gevangen om hun mooie zang en in een kooitje de tuin te plaatsen. Gelukkig is dit uit de tijd en gebeurt het niet meer.

We lopen verder richting het buitengebied van Catsop, door de duiker. In dit stuk van het Bunderbos staan verschillende planten en paddenstoelen. Onder andere zwavelzwam en kegelmoss waar enkele wandelaars iets meer van wilden weten. Gelukkig kon Koen veel vragen beantwoorden.

Vanaf de rand van het bos hebben we uitzicht over het buitengebied van Catsop en is de skyline van Elsloo en Chemelot te zien. Vervolgens gaan we richting kasteelpark en het Molenaarshuis waar voor de liefhebbers koffie, thee of water is te krijgen.

Er is wat gespot!

Waarnemingen

Schimmel

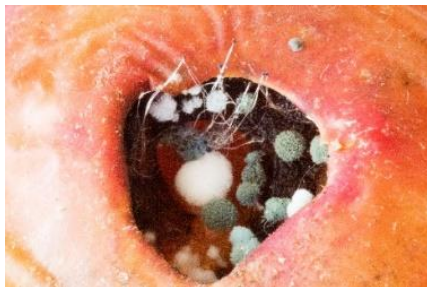
Pierre Reubsaet

We hebben zelf een aantal appelboompjes in de tuin waar we een groot deel van de winter van kunnen eten. Er zijn altijd wel enkele appels die wat beschadiging op lopen tijdens het plukken of al hebben.

Na enkele weken kwam er een appel tevoorschijn die wat extra aandacht vroeg voordat hij gegeten zou worden.

Er was n.l. een blauwe schimmel ingegroeid, de *Pencilium* en die wordt veroorzaakt door de *Pencilium expansum* (info van Jo Bollen).

Het is een nat zacht rot die op de schil begint rond wondjes op de appel. Later kunnen massa's grijs-blauwe sporen op of in de appel ontstaan. De appel nog een paar dagen bewaard om de schimmel goed te kunnen bekijken en nee, we hebben hem niet opgegeten. ..

De bever of de zaag

Henk Jacobs

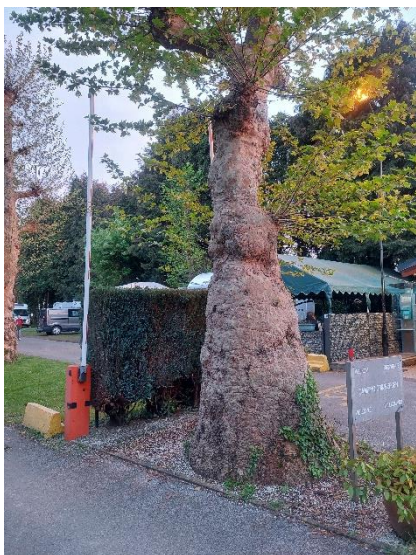
Tijdens een fietsritje viel mijn oog op een vreemd tafereel, langs het fietspad naar de stuw van Borgharen vanuit Maastricht. Een laanboom ligt plat, en duidelijk dat de

bever hier aan het werk was geweest. Maar ook een zaag. Wat is hier gebeurd? Heeft een ijverige gemeentewerker de bever een handje geholpen? Wie het weet mag het zeggen.

Aparte plataan

Remi Diris

Op vakantie naar Grimbergen in België vonden we na nogal wat omleidingen de ingang van onze camping. En daar stond een heel bijzondere plataan: heel breed aan de voet en snel veel smaller naar boven.

Een bijzondere boom, passend bij een heel bijzondere rit, waarbij we hulp en begeleiding kregen van een plaatselijke bewoner.

Tuinbladsnijder

Angélique Diris

We waren laatst bij vrienden op bezoek. Mooie zonnige dag, dus buiten in de tuin. Naast ons hing een klein insectenhotel en onze vriendin wees ons erop. 'Kijk', zei ze: 'één ervan is afgesloten met stukjes van blaadjes'. En warempel, zie foto. Wat is dát nou voor iets vreemds?

Ze hadden er zelf al onderzoek naar gedaan en waren tot de ontdekking gekomen dat het hier een tuinblad-snijder betreft. Een bij uit het geslacht van de behangersbijen. Deze bijen maken heel graag gebruik van bijenhôtels. Ze zijn door één kenmerk heel gemakkelijk te onderscheiden van de metselbijen: naast dat ze hun nestgangen 'behangen' met zelf uitgeknaagde stukjes blad (dat de jonge bij in het larvestadium kan opeten), sluiten ze de nestgangen ook nog eens af met stukjes aan elkaar geplakte blaadjes. Weer een goede reden om een bijenhotel in je tuin te plaatsen, hoe groot of klein ook!

Bosmestkever (*trypocopris vernalis*)

Nel de Geus

Half april vond ik bij een wandeling op zandgrond een heleboel bijna dode en dode kevers op het pad. Nadat ik had opgezocht wat voor kevers het waren, bleken het bosmestkevers of voorjaarsmestkevers te zijn. Maar waarom op hun rug en vele exemplaren dood? Bij navraag bij Pierre Reubsaet bleek dat deze kevers nadat ze gezorgd hebben voor nageslacht, sterven... dat wist ik niet. Net als bij veel andere insecten, zoals bijen en mieren.

Slakkensoorten

Nel de Geus

Hoe komt het dat er tegenwoordig zo weinig huisjes-slakken met gestreepte huisjes te zien zijn? Is er iemand die een verklaring heeft?

Tuinlintslak

Segrijnslak (deze is nog heel klein)

Zandtijgers en lentelangpoot

Els Driessen

Deze 2 prachtige zandtijgers (*nephrotoma submaculosa*) zaten heerlijk op een vlinderstruik in de Maasband.

En ook deze lentelangpoot (*tipula vernalis*) genoot van het zonnetje in het gras.

Jaarprogramma 2024

Vogelwerkgroep de Wouw

Zaterdag 5 oktober

Euro Bird Watch-telling in het buitengebied van Meers.

Vertrek om 9.00 u. bij de kleine poel naast het voormalige voetbalterrein van Meers. (Battenweg, naast de containers)

Zondag 13 oktober

Wandeling o.l.v. de vogelwerkgroep in de Maasband.

Vertrek om 9.00 u. bij de kleine poel naast het voormalige voetbalterrein van Meers. (Battenweg)

Zondag 10 november

Wandeling o.l.v. de vogelwerkgroep bij de grindgaten van Meers.

Vertrek om 9.00 u. bij de Fanfarezaal in Meers (bij de Witte Börstel).

Donderdag, 19 december

Punt-Transect-Tellingproject (PTT)

Vertrek om 9.00 u. bij de kasteeltoren en de Botanische tuin in Elsloo.

Vuurgoudhaantje
Foto's: Pierre Duckers

Kleine plevier

Jaarprogramma 2024

Beverwerkgroep

Vrijdag 30 augustus

Bevers spotten o.l.v. werkgroepleden bij het kleine l'Ortye grindgat in Meers.

Start: 20.30u.

Vrijdag 6 september

Bevers spotten: dit gaat alleen door als er te veel aanmeldingen zijn voor de 30e augustus.

Meer info t.z.t. op de website

www.ivn/afdeling/ivn-elsloo

Aanmelden: ook op de website.

Jaarprogramma 2024

Excursiewerkgroep

Juni

Glimwormenwandelingen

Deze zijn tussen 21 juni en 6 juli. Op een dinsdag, donderdag of vrijdag. Afhankelijk van de weersomstandigheden. De duur van deze wandelingen is ongeveer anderhalf uur.

Start om 22 uur op de parkeerplaats van VV Haslou, Elsloo.

Zondag 25 augustus

Wandeling Genbroek

Start om 10.00 uur.

Startplaats in Beek. Nadere informatie volgt op de website.

Zondag 6 oktober

Vroege ochtendwandeling

Start om 7.30 uur.

Startplaats Op den Dries, Catsop.

Zondag 27 oktober

Stiltewandeling

Start om 9.00 uur.

Startplaats parkeerplaats Medammerweide, Terhagen.

Donderdag 26 december

Winterwandeling

Start om 10.00 uur.

Startplaats parkeerplaats kasteel Elsloo.

Nadere informatie volgt op de website.

Duur van de wandelingen is ca. 2 uur.

Voor alle wandelingen van de excursie-, dassen- en beverwerkgroep geldt:

opgeven via:

ivn.elsloo.deelnemen@gmail.com

Maximaal aantal deelnemers 20 !!!

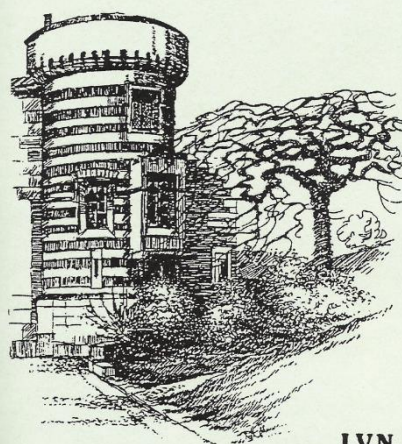
Nadere info via de website en nieuwsbrief t.z.t.

Kidsactiviteit voor kinderen tot 12 jaar

Zondag 23 juni & zondag 8 september

Voor deze activiteit hoeft men zich niet op te geven.

Ouders/grootouders/ooms/tantes/buren zijn van harte welkom om samen met de kinderen aanwezig te zijn in de botanische tuin van Elsloo tussen 14 en 16.30 uur.

**I.V.N.
ELSLOO**